

بررسی حفاظت و آلوده‌سازی زیست‌محیطی از دیدگاه فقه امامیه

زینب سبزعلی^۱، عمران کیانی^۲

^۱ طلبه سطح سه حوزه علمیه قم

^۲ مدرس دانشگاه علمی کاربردی فارس

چکیده

مسئله حفاظت از زیست‌محیطی و آلوده‌سازی آن یکی از اصول کلی در نظام هستی است که صراحتاً در کتب‌آسمانی به ویژه در دین مبین اسلام به آن تأکید شده است. هدف از این مقاله شناخت بررسی حفاظت و آلوده‌سازی زیست‌محیطی در فقه امامیه است. از این رو با روش تحلیلی-توصیفی بعد از بررسی اسناد نوشتاری، با معیار قرار دادن آیات و روایات و بعضاً عقل و اجماع حفاظت از زیست‌محیطی و آلوده‌سازی آن بررسی شده است. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است فقه امامیه احکام و راهکارهایی برای حفاظت از زیست‌محیطی و آلوده‌سازی آن بیان نموده است. این احکام و راهکارها در دو گام ارائه شده است. گام اول احکام و راهکار احیای موات که با شش شرط احیاء کننده زمین موات مالکیتش به رسمیت شناخته می‌شود، و با تمسک به آیات و روایات، حکم عقل و اجماع، تصرف در زیست‌محیطی مباح، و وجوب شرعی حفاظت از محیط‌زیست را بیان می‌کنند. گام دوم آلوده‌سازی زیست‌محیطی از دیدگاه فقه به مواردی همچون نهی (حرمت) آلوده‌سازی آب، خاک، هوا، صوت، از دیدگاه آیات و روایات پرداخته شده است، که تصرف بی‌رویه در آنها حرام شرعی و موجب ضمان می‌شود.

واژه‌های کلیدی: زیست‌محیطی، آلوده‌سازی، حفاظت

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۷، شماره ۲، تابستان ۱۴۰۰، صفحات ۴۲۰-۴۰۷